ПЛАН ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ, СПЕЦІАЛЬНИХ ГРУПАХ/ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРАХ)»
02.11.-20.11.2026

Спеціальність: «Дошкільна освіта» 1 курс (магістратура, денна та заочна форми навчання)

4,5 кредитів ЄКТС — 135 год, 3 тижні по 45 год

Мета: сформувати здатність аналізувати діяльність ІРЦ, в інклюзивних групах, спеціальних групах/закладах дошкільної освіти спостерігати за міждисциплінарною взаємодією фахівців, планувати педагогічну підтримку дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами, взаємодіяти з родинами та закладами дошкільної освіти в межах компетентностей вихователя.

Організаційні умови: усі спостереження за дітьми, участь у консультаціях і розвивальних активностях — лише з дозволу керівника ІРЦ, директора ЗДО з дотриманням правил установи та необхідної згоди законних представників; студент не проводить самостійної комплексної оцінки, не встановлює діагнозів, не копіює висновків ІРЦ, не збирає персональних даних. За відсутності дозволу застосовують знеособлені/навчальні кейси. Одна навчальна година — академічна; години охоплюють роботу на базі практики, самостійне опрацювання матеріалів та оформлення результатів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРАХ

Загальні й спеціальні компетентності та програмні результати навчання визначено на основі Стандарту вищої освіти (012 «Дошкільна освіта», наказ МОН від 29 квітня 2020 року № 572), ОПП МДУ «Дошкільна освіта. Інклюзія», професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» (наказ Мінекономіки № 755-21 від 19.10.2021).

Принцип укладання: у таблиці наведено нормативний код і стислий зміст компетентності (не дослівну цитату), її практичний прояв та спостережуваний доказ.

Позначення КЗ, КС і ПР відповідають державному стандарту та ОПП; позначення А1–Г2 — професійному стандарту вихователя.

Матриця компетентнісних результатів практики

Напрям компетентності	Коди компетентностей (стандарт / ОПП)	Результати навчання	Профстандарт вихователя	Прояв у діяльності практиканта	Доказ сформованості / звітність
1.Нормативна грамотність, права дитини	КЗ-1, КЗ-7; КС-1, КС-18	ПР-01, ПР-03	Г1, Г2	Знаходить і зіставляє нормативні положення про ІРЦ, інклюзивну дошкільну освіту, права дитини та	Нормативна карта «ІРЦ — ЗДО — родина» з

				родини; розрізняє повноваження ІРЦ і команди супроводу ЗДО.	покликаннями та висновками.
2. Аналіз освітніх потреб і особливостей розвитку	КЗ-3, КЗ-8; КС-9, КС-15	ПР-02, ПР-03, ПР-19, ПР-20	А3, А4	Спостерігає за ігровою, комунікативною та пізнавальною діяльністю; описує сильні сторони дитини, її потреби в підтримці без самостійного встановлення діагнозу.	Знеособлений протокол педагогічного спостереження та аналітичний висновок.
3.Розуміння комплексної оцінки в ІРЦ	КЗ-3, КЗ-8; КС-1, КС-15	ПР-03, ПР-19, ПР-20	А3, В2	Аналізує етапи та напрями комплексної оцінки; зіставляє функції психолога, логопеда, реабілітолога та педагогічних працівників, спостерігає лише за погодженням.	Схема маршруту звернення та таблиця ролей фахівців ІРЦ.
4. Індивідуалізація підтримки, ІПР	КЗ-8; КС-10, КС-15	ПР-07, ПР-08, ПР-21	А1, А4, Б2	Проєктує зразок педагогічних цілей і адаптацій для умов ЗДО на основі навчального випадку або знеособленої інформації; усвідомлює, що ІПР затверджує команда супроводу ЗДО.	Навчальний фрагмент ІПР: сильні сторони, цілі, адаптації, показники поступу.
5. Універсальний дизайн і доступність	КЗ-8, КЗ-9; КС-10, КС-15	ПР-07, ПР-08, ПР-18	А2, Б1, Б2	Виявляє перешкоди доступності простору, інструкцій, засобів комунікації; добирає розумні пристосування для різних потреб дітей.	Чеклист доступності й макет інклюзивного ігрового осередку.
6.Планування інклюзивної педагогічної діяльності	КЗ-5, КЗ-8; КС-2, КС-3, КС-13, КС-15	ПР-04, ПР-06, ПР-07, ПР-12	А1, А2, А4	Планує коротку розвивальну ігрову активність з доступними способами участі; прогнозує прояви самостійності й залученості.	Конспект адаптованої гри з альтернативними способами виконання.
7. Мовленнєва й альтернативна комунікація	КЗ-6, КЗ-8; КС-5, КС-15, КС-19	ПР-03, ПР-17, ПР-18	А4, В1, В2	Адаптує інструкції, темп спілкування, візуальні опори та засоби альтернативної й додаткової комунікації в межах педагогічної компетенції.	Набір візуальних підказок / карток вибору та сценарій взаємодії.

8.Емоційна підтримка і поведінкова взаємодія	КЗ-6; КС-2, КС-6, КС-15, КС-16	ПР-03, ПР-11, ПР-14, ПР-17	Б1, В1	Розрізняє можливі причини труднощів саморегуляції, пропонує підтримувальні педагогічні дії без покарань і стигматизації; враховує право дитини на відпочинок.	Ситуаційний кейс «Що передує поведінці — як підтримати — як оцінити зміни».
9.Партнерство з родинами	КЗ-4, КЗ-6; КС-18, КС-19	ПР-05, ПР-16, ПР-17	В2	Відпрацьовує емпатійне слухання, ненасильницьке формулювання рекомендацій, узгодження очікувань і повагу до вибору родини.	Модель консультаційної бесіди та інформаційна пам'ятка для батьків.
10. Міждисциплінарна взаємодія ІРЦ і ЗДО	КЗ-6; КС-10, КС-17, КС-19	ПР-05, ПР-08, ПР-16	А2, В2	Бере участь в обговореннях як практикант під супроводом; пропонує педагогічні рішення, визначає межі власних повноважень.	Карта комунікацій фахівців із маршрутом передавання узгоджених рекомендацій.
11.Безпека й етичність роботи	КЗ-1, КЗ-9; КС-14, КС-17	ПР-14, ПР-22	Б1, В1	Дотримується конфіденційності та захисту персональних даних, умов згоди на спостереження, недопущення дискримінації й безпеки активностей.	Етичний чеклист практиканта, алгоритм дій у складній ситуації.
12.Інклюзивна культура та запобігання булінгу	КЗ-1, КЗ-6; КС-6, КС-16	ПР-11, ПР-17	В1, В2	Моделює способи підтримувати прийняття відмінностей, взаємоповагу, участь у спільній грі й реагування на виключення дитини.	Міні-проєкт «Гра, у якій беруть участь усі».
13.Оцінювання поступу та якості власних дій	КЗ-3, КЗ-5; КС-9, КС-15	ПР-06, ПР-12, ПР-19	А3, Г1	Формулює спостережувані показники участі дитини, порівнює ефективність педагогічних адаптацій без клінічних висновків.	Карта педагогічного моніторингу та підсумкова самооцінка.
14.Робота з цифровими	КЗ-7; КС-1, КС-18	ПР-07, ПР-18	Г2	Критично добирає доказові інформаційні ресурси, створює доступні цифрові матеріали, уникає	Добірка перевірених матеріалів і власна

джерелами і матеріалами				передавання персональних даних у сторонні сервіси.	цифрова візуальна опора.
15.Професійна рефлексія і самоосвіта	К3-5, К3-7; КС-17, КС-18	ПР-12, ПР-13	Г1	Визначає власні професійні досягнення та потреби в навчанні; отримує зворотний зв'язок від керівника практики, обґрунтовує наступні кроки розвитку.	Рефлексивний щоденник і персональний план удосконалення компетентностей.

ПЛАН ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Тиждень 1. 02.11.-07.11. 2026 року
ОРГАНІЗАЦІЯ ІРЦ, ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА
Обсяг: 45 академічних годин 6 завдань
Принцип: опрацювання джерел → дія / моделювання → освітній продукт.
06 жовтня 2026 року - «Інклюзивно-ресурсний центр» №9
Солом'янського району м. Києва, вулиця Ушинського, 15
Телефон: (044) 242-06-16
(змішаний та дистанційний формат проведення)

№ / год	Завдання та зміст діяльності	Джерела для опрацювання	Результат / звітність
1 7 год	**Нормативний навігатор ІРЦ** Прочитайте положення про ІРЦ; встановіть мету, завдання, функції, склад фахівців та порядок звернення. Зіставте їх із правами дитини в освітньому законодавстві.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п N2 · Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від M1 · МОН	Таблиця «функція ІРЦ — нормативна підстава — практичний приклад» (не менше 10 позицій).

2 8 год	**Маршрут родини до ІРЦ** Вивчіть порядок звернення батьків, надання послуг і комплексної оцінки. Перегляньте відеороз'яснення МОН та порівняйте його із чинною нормативною редакцією; зафіксуйте, що могло змінитися з часу публікації.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п M1 · МОН M2 · МОН	Інфографіка «7 кроків родини: від звернення до рекомендацій ІРЦ».
3 7 год	**Професійні ролі та межі відповідальності** Ознайомтеся з роботою керівника, психолога, учителя-логопеда, учителя-дефектолога та інших фахівців ІРЦ (за можливості – вступний інструктаж і бесіда). Розмежуйте діяльність ІРЦ та вихователя ЗДО.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п N3 · Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788 N4 · Порядок організації інклюзивного навчання у	Порівняльна матриця посад і функцій; 5 запитань для фахівця.
4 8 год	**Етика й конфіденційність** Опрацюйте правила обробки персональних даних, принципи згоди та знеособлення. Розв'яжіть 4 ситуаційні етичні дилеми (запис відео, фото дитини, передання висновку, розмова при інших батьках).	N6 · Закон України «Про захист персональних даних N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п	Авторський «Етичний кодекс практиканта ІРЦ» (10 правил) і рішення дилем.
5 7 год	**Доступність середовища** Проведіть погоджене з адміністрацією спостереження за доступністю простору, навігацією, можливістю усамітнення, організацією очікування; без фотографування дітей. Перегляньте відео ЮНІСЕФ (епізод 1).	V2 · ЮНІСЕФ N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п	Чекліст із 12 критеріїв і 3 практичні пропозиції вдосконалення. Чекліст надається керівником педагогічної практики.

6 8 год	**Рефлексія «ІРЦ очима родини»** Перегляньте відео ЮНІСЕФ про доступ до освіти. Розробіть доступну родинам коротку інформаційну картку, перевіривши зміст за нормативними джерелами.	V3 · UNICEF Ukraine M1 · МОН N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п	Односторінкова пам'ятка для батьків + запис у щоденнику практики.

Проміжний контроль: перевірка шести продуктів тижня, записів щоденника й коротка рефлексивна бесіда.

Тиждень 2. 09-14 листопада 2026 року
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА РОЗВИТКУ ДИТИНИ ТА ПЕДАГОГІЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ
Обсяг: 45 академічних годин 6 завдань
Принцип: опрацювання джерел → дія / моделювання → освітній продукт.
09.11.2026 р. - «Інклюзивно-ресурсний центр» №9
Солом'янського району м. Києва, вулиця Ушинського, 15
Телефон: (044) 242-06-16
(змішаний та дистанційний формат проведення)

№ / год	Завдання та зміст діяльності	Джерела для опрацювання	Результат / звітність
7 7 год	**Логіка комплексної оцінки** Вивчіть передбачені Положенням напрями комплексної оцінки, принципи її проведення та використання результатів. Складіть схему від запиту родини до визначення освітніх потреб.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п M1 · МОН	Схема процесу з позначенням участі фахівців і батьків.
8 8 год	**Спостереження без діагностування** За дозволом керівника спостерігайте за фрагментом роботи фахівця; якщо неможливо — використайте змодельовану ситуацію. Фіксуйте лише дії, умови та способи підтримки, без ідентифікаційних ознак дітей.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п N6 · Закон України «Про захист персональних дани	Знеособлений протокол педагогічного спостереження (ситуація — прояв — підтримка — результат).

9 7 год	**Профіль сильних сторін дошкільника** Проаналізуйте вигаданий кейс №1 (надається керівником педпрактики) дитини 5 років із труднощами комунікації, сенсорного сприймання та участі у грі. Відокремте спостережувані факти від припущень, окресліть ресурси й потреби.	N3 · Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788 N4 · Порядок організації інклюзивного навчання у V2 · ЮНІСЕФ	Карта «сильні сторони — бар'єри участі — умови підтримки» (без діагнозу).
10 8 год	**Розвивальна гра як джерело педагогічних спостережень** Створіть 3 ігрові ситуації для спостереження за комунікацією, взаємодією та довільною регуляцією у дошкільників; обговоріть із фахівцем ІРЦ допустимість і доцільність їх використання.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (пV2 · ЮНІСЕФ	3 картки ігор: мета, матеріали, інструкція, спостережувані дії, адаптації.
11 7 год	**Комунікаційна доступність** Перегляньте епізоди 4–5 серіалу ЮНІСЕФ. Складіть приклади доступних коротких інструкцій, візуальних підказок та варіантів вибору для дошкільника з різними способами комунікації.	V2 · ЮНІСЕФ N4 · Порядок організації інклюзивного навчання у	Мінінабір із 6 візуальних карток / алгоритмів та пояснювальна записка.
12 8 год	**Аналітичний консиліум** На підставі навчального кейсу №2 (надається керівником педагогічної практики) сформулюйте запитання до психолога, логопеда, педагога та родини для уточнення освітніх потреб; обґрунтуйте, чому студент не підміняє комплексну оцінку ІРЦ.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п M1 · МОН N6 · Закон України «Про захист персональних дани	Протокол навчального консиліуму: 8 запитань, висновки та рефлексія. Орієнтовний протокол надається керівником педагогічної практики.

Проміжний контроль: перевірка шести продуктів тижня, записів щоденника й коротка рефлексивна бесіда.

Тиждень 3. 16-21 листопада 2026 року
ПРОЄКТУВАННЯ ПІДТРИМКИ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСВІДУ
Обсяг: 45 академічних годин 6 завдань
Принцип: опрацювання джерел → дія / моделювання → освітній продукт.
16.11. 2026 р. - «Інклюзивно-ресурсний центр» №9
Солом'янського району м. Києва, вулиця Ушинського, 15
Телефон: (044) 242-06-16
(змішаний та дистанційний формат проведення)

/ год	Завдання та зміст діяльності	Джерела для опрацювання	Результат / звітність
13 7 год	**Педагогічний мініпроєкт підтримки дитини** Опрацюйте навчальний кейс №3 дитини дошкільного віку (надається керівником педагогічної практики). На основі аналізу її участі в освітніх ситуаціях сформуйте цілі та доберіть 4–5 пов'язаних ігрових активностей, доступних у ЗДО й удома.	N3 · Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788 N4 · Порядок організації інклюзивного навчання у N5 · Примірне положення про команду психолого-пе	Мініпрограма на 2 тижні з критеріями педагогічного спостереження.
14 8 год	**Банк доступних матеріалів** Розробіть універсальні (без прив'язки до діагнозу) дидактичні матеріали: візуальний розклад, картки вибору, послідовність дій, правила гри; проведіть експертне обговорення з наставником.	V2 · ЮНІСЕФ N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п	Комплект із щонайменше 4 оригінальних матеріалів і пояснення застосування.

15 7 год	**Підтримка в умовах невизначеності** Ознайомтеся з порадами ЮНІСЕФ «Гратися і не боятися»; спроєктуйте 2 короткі безпечні ігрові активності для зниження напруження, передбачивши вибір і добровільність участі.	U1 · ЮНІСЕФ N3 · Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788	2 сценарії та алгоритм дій дорослого під час перевантаження дитини.
16 8 год	**Критичний аудит доступності** Застосуйте створені раніше чеклісти для оцінки власних матеріалів і плану гри. За навчальним кейсом №5 (надається керівником педагогічної практики) перевірте комунікаційну, сенсорну та організаційну доступність і переробіть недостатньо доступні елементи.	V2 · ЮНІСЕФ N4 · Порядок організації інклюзивного навчання у N5 · Примірне положення про команду психолого-пе	Матриця «було — перешкода — удосконалено — обґрунтування».
17 7 год	**Портфоліо практики** Систематизуйте власні напрацювання, нормативний словничок (15 понять), щоденник, протоколи й рефлексії; вилучіть ідентифікаційні відомості, перевірте покликання.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п N4 · Порядок організації інклюзивного навчання у N6 · Закон України «Про захист персональних даних	Упорядковане знеособлене електронне портфоліо практиканта.

18 8 год	**Підсумковий захист: «Від ІРЦ до інклюзивної групи»** Підготуйте виступ із представленням навчального кейсу, власного мініпроєкту та висновків про педагогічні можливості співпраці з ІРЦ. Представте 3 професійні компетентності, які вдалося вдосконалити.	N1 · Положення про інклюзивно-ресурсний центр (п N4 · Порядок організації інклюзивного навчання у N5 · Примірне положення про команду психолого-пе V1 · МОН України	Презентація 7–9 слайдів, підсумковий звіт (2–3 с.) і самооцінка.

Проміжний контроль: перевірка шести продуктів тижня, записів щоденника й коротка рефлексивна бесіда.

Зведення навантаження й звітних матеріалів

Тиждень	Завдання / години	Ключовий підсумок
1	6 завдань / 45 год	Нормативний навігатор, маршрут родини, кодекс етики
2	6 завдань / 45 год	Протоколи спостереження, ігрові картки, навчальний консиліум
3	6 завдань / 45 год	Мініпрограма підтримки, портфоліо, захист
РАЗОМ	**18 завдань / 135 год**	**4,5 кредити ЄКТС, 3 тижні**

Рекомендований пакет підсумкової звітності:

- щоденник педагогічної практики;
- таблиця самооцінювання;
- 18 продуктів із завданнями (або структуроване портфоліо);
- Презентація до звіту за результатами практики.

Джерела й покликання

Нормативні акти слід читати у чинній редакції на дату виконання завдання. Навчальні відео, оприлюднені раніше, є ілюстративними й не замінюють актуального законодавства. Покликання активні (дата перевірки: 26.10.2026).

N1. Положення про інклюзивно-ресурсний центр (постанова КМУ № 545 від 12.07.2017; чинна редакція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/545-2017-%D0%BF

N2. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19

N3. Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788-IX від 06.06.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/3788-20

N4. Порядок організації інклюзивного навчання у ЗДО (постанова КМУ № 530 від 10.04.2019; чинна редакція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/530-2019-%D0%BF

N5. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу (наказ МОН № 609 від 08.06.2018, зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/v0609729-18

N6. Закон України «Про захист персональних даних» № 2297-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17

M1. МОН. Інклюзивно-ресурсні центри: призначення, звернення, комплексна оцінка. URL: https://mon.gov.ua/dlya-batkiv/inklyuzivno-resursni-tsentri

M2. МОН. Гід з інклюзивної освіти: відеороз'яснення про ІРЦ. URL: https://mon.gov.ua/news/gid-z-inklyuzivnoi-osviti-dlya-batkiv-shcho-take-irts-i-yak-do-nikh-zvernutis-inklyuziya-vid-doshkillya-do-vishiv-mon-pidgotuvalo-seriyu-videorozyasnen

V1. МОН України. Відео «Інклюзивна освіта. Дошкілля». URL: https://www.youtube.com/watch?v=aQKdHToZuHw

V2. ЮНІСЕФ. Освітній відеосеріал для вихователів (епізоди 1, 4, 5, 9, 10). URL: https://www.unicef.org/ukraine/education-course

V3. UNICEF Ukraine. Відео «Кожна дитина повинна мати доступ до освіти!». URL: https://www.youtube.com/watch?v=f1ML4awXGLk

V4. МОН. Тематична добірка відеороликів про інклюзивну освіту. URL: https://mon.gov.ua/prosto-pro-inklyuzivnu-osvitu/videoroliki

U1. ЮНІСЕФ. «Гратися і не боятися»: відео для підтримки дошкільнят. URL: https://www.unicef.org/ukraine/press-releases/video-tips-help-calm-and-entertain-preschool-children